

TIME : 2 Hrs.

MARKS : 50

INSTRUCTIONS :

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate marks.

Q.1 Explain the meaning of ANY FOUR terms in not less than five lines. [8]

- i) Quality
- ii) Wide span of control
- iii) Decentralisation of Authority
- iv) Industrial Productivity
- v) Line organisation
- vi) Organisation structure
- vii) Just - In - Time (JIT)

Q.2. Answer any TWO of the following : [16]

- a) Explain the principles of management given by Henry Fayol.
- b) Give the chart of components of planning. Explain any four components of standing plans.
- c) Distinguish between formal and Informal organisation.

Q.3 Answer any TWO of the following. [16]

- a) What is 'span of control' ? Explain the Graicunas Theory of span of control.
- b) What is 'Production Management' ? Explain the scope of production Management.
- c) Define 'Inventory Management' and explain its need and importance

OR**Q.3. Write Short Notes on Any Two. [16]**

- a) Process of Delegation of Authority.
- b) Basis of Departmentation.
- c) Intermittent Production System
- d) Levels of Management.

Q.4. Case Study : [10]

'Mr. Hungry' wants to start "Snacks Corner" with selected eatables. However he is not clear about exact location to be selected. He seeks your advice. Guide him. Make assumptions regarding the variety of items, the area of operation and the extent of competition.

वेळ : २ तास

मराठी भाषांतर

गुण : ५०

- सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२) उजवीकडील आकडे गुण दर्शवितात.
३) इंग्रजी प्रश्न मूळ मानावेत.

प्र. १. खालीलपैकी कोणत्याही चार संज्ञांचे स्पष्टीकरण प्रत्येकी सुमारे पाच ओळीत करा.

(८)

- १) गुणवत्ता

- २) विस्तृत नियंत्रण कक्षा
- ३) अधिकारांचे विकेंद्रीकरण
- ४) औद्योगिक उत्पादकता
- ५) रेषीय संघटना
- ६) संघटना रचना
- ७) जस्ट-इन-टाईम

प्र. २. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

(१६)

- अ) हेन्री फ्रेयॉल यांनी दिलेली व्यवस्थापनाची तत्वाची यादी स्पष्ट करा.
- ब) नियोजनाचे घटक दाखवणारा तक्ता घ्या. निरंतर वापरण्यात येणाऱ्या योजनांचे कोणत्याही चार घटक सखोल स्पष्टीकरण द्या.
- क) औपचारिक व अनौपचारिक संघटना यातील फरक स्पष्ट करा.

प्र. ३. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

(१६)

- अ) नियंत्रण कक्षा म्हणजे काय ? ग्रॅन्यूनसचा नियंत्रण कक्षा विषयीचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
- ब) उत्पादन व्यवस्थापन म्हणजे काय ? त्याचे विविध घटके स्पष्ट करा.
- क) सामग्री व्यवस्थापनाची व्याख्या सांगून त्याची गरज व महत्त्व स्पष्ट करा.

अथवा

प्र. ३. टीपा लिहा. (कोणतेही दोन)

(१६)

- अ) अधिकार प्रदानातील टप्पे
- ब) विभागीकरणाचे आधार
- क) लौचिक उत्पादन प्रक्रिया
- ड) व्यवस्थापनाचे स्तर

प्र. ४. घटना अभ्यास :

(१०)

मि. हन्त्री यांना ठराविक खाद्यपदार्थासाठी एक "स्नॅक्स कॉर्नर" सुरू करायचे आहे. परंतु तो निश्चित स्थानाबद्दल साशंक आहे. त्यांना मार्गदर्शन करा. नगांची विविधता, कामाचे स्थान आणि स्पर्धेची तीव्रता याबद्दल आवश्यक गृहीतके वापरा.

